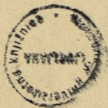

Ljubo

MEJNIKI - 1948

557182.

16-04-2004

200906308

Motto:

Tako grem jaz, podoba svoje dobe . . .

QUO VADO

SPOZNANJE

Takrat sem jaz blodil,
iskal sem Resnico,
iskal sem Pravico.

Pa sem odpiral
zlate posode:
našel sem — gnus!

In sem prisluhnil
neštetim srcem:
slišal sem — laž!

V dno sem pogledal
duši veseli:
videl sem — bol!

QUO VADO

Jaz sem se zgrozil
in sem zbežal
proč.

Bežal pred grozo
nepoznano
v noč.

In sem Ga srečal
in spoznal Ga
zroč

v oči Njegove.
Roke svoje
On

v objem je dvigal
in se vračal —
v Rim.

Jaz sem se zgrozil
in spoznal Ga:
„On!“

On, ki rešuje!
Tudi jaz grem
z Njim!

SREČA

Otresel sem morečega se sna,
pregnal iz duše blodno mesečino,
razbil sem strasti grešno violino, —
zdaj smejem se malikom iz mesa!

Strast zdaj je zame zapuščen vodnjak:
še misel več iz njega ne zajema;
po rožni sreči želja me prevzema,
spoznal sem jo, k njej vodi me korak.

Izpljunil trpke sem drnulje sok
prej, kot me je prerasel greha mah.
Veselega srca, opranih rok,

pred Tabo zdaj, Gospod, poklekam v prah:
Pokaži pot do svojih mi otrok,
naj pojem Ti kot slavec ob mejah!

SPET TE ČUTIM

Razcvela noč se v tisočih cvetovih,
kot rožni grm je nasred dobrav,
topolom zvezde sijajo v pozdrav,
kot encijan planinski na vrhovih.

O, spet Te čutim, dlan ljubezni božje!
Pa vendar še v teh zametnih nočeh
je moja želja kot nečisti greh:
rad bi se dvignil v Tvojih nog podnožje!

Odkar sem našel večni vir miru,
dež blagodejen mi je Tvoja volja,
ne več kot sveta reka brez jezua.

Tvoj blagoslov rosi na moja polja
in jaz — nevreden Tvojega daru —
presrečen molim: bodi Tvoja volja!

ČAKAMO

Prenehali zvoniti so zvonovi . . .
teman je zastor vso zemljo zastrl,
a od nekje grmeli so topovi
in mati zajokala je: Bog je umrl!

Nato smo šli in nesli k blagoslovu;
nosili na dlaneh smo srca svoja,
iskali smo poti kot v temnem rovu,
da bi našli v domovanja Tvoja.

Skozi viharje šli smo, skozi nočne tmine,
kot živi mrtveci hiteli smo v daljave,
da bi se v Tvoje dvignili višine —
in zdaj smo tukaj, željni luči prave.

Potihnil je vihar, vzšla zarja nova,
zdaj je tišina v srcu, vsepovsod,
zdaj prosimo Te, Kriste, blagoslova,
nanj čaka, na Veliko noč, naš rod!

NAŠA PIETA

Čez nebes trije križi so razpeti,
razbičan narod v zemlje krilu spi,
še ni izginil vroči dah krvi,
mrtvaških bakelj rdeči soj še sveti . . .

Že tretja ura Petka je odbila.
Kdaj se železni zastor bo razklal
in tempelj zla bo v sončni prah razpal?
Kdaj zemlja naša spet nas bo dojila?

In vendar zemlja naša se smehlja:
kar je rodila, mrtvo ni, živi!
Živi in čaka Velike noči!
Zato smehlja se naša Pieta!

O zemlja, mati, čuješ, Krist bo vstal!
Nalij si v rane balzamovih olj,
ogrni spet se v halje mladih polj,
saj bo nebesa vate spet sejali!

VSE ZDRUŽI NAS

Kdaj jenja se, Gospod, ta divja plav,
kdaj najdem pot iz temnega blodišča?
Zaželel sem si toplega ognjišča,
domačih lok, plodečih njiv vonjav!

Kot revna duša blodim čez močvirja,
nemiren plamen sem, ki v noč jezlja
in išče dneva, svetlega duha,
miru pred zlobnim klicanjem skovirja.

In nisem sam: na tisoče luči
kot jaz hiti in blodi čez daljave,
poti rešilne išče, hrepeni.

Vse združi nas v mogočen plamen Slave,
kar trhlega je v nas, naj vse zgori,
pokaži pot v domače nam dobrave!

TISOČ IN ENA NOČ

TISOČ IN ENA NOČ

V srebrnem svitu lune mlade
oblački plovejo v daljave,
šepeće pravljice Šeherezade,
— ljubeće mamice pozdrave, —

blag vetrić; boža me v obraz,
mehko kot puh se vije preko zemlje,
za njim hiti nesmrtni starec čas,
in srečo, žalost nam odjemplje,

V nočeh teh, polnih hrepenenja, —
od njega trga se srce mi, —
dan svidenja iz zvezd žarenja
dognati hočem, . . . ne pove mi.

V srebrnem svitu lune mlade
oblački plovejo v daljave,
šepeće pravljice Šeherezade
mi vetrić blag, noseć pozdrave.

EN SAM SPOMIN

Dehte oranže, oljke mi šumijo,
nebesa sinja pno se nad menoj,
prek njih pa plove bel oblačkov roj,
skržati tisoč pesmic v dan drobijo . . .

Le jaz edini žalosten sem mračen,
o, saj pozabiti ne morem dni
nekdanje sreče, ki nič več jih ni;
o, mati, tvojih zdaj besed sem lačen!

Prav vse bi dal, da bi te videl v lice,
radostno, krepko stisnil ti roko,
zapel najslajšo pesem rajske ptice.

En sam spomin ostal je na vse to,
vse drugo je prepletel venec žice
in meni je hudo, tako hudo . . .

PISMO

Veš, draga mati, zdaj mi je tako:
srce je moje mirno, polno sreče
in v moji duši je tako svetlo,
kot bi žarele v njej oltarne sveče.

A če se spomnim nate, mati moja,
mi težka senca, ostra kakor meč,
preseka svetle niti sreče soja.
A le za hip, potem je ni nič več.

Nato poljublja misel tvoja lica,
kot slap ljubezen v srcu zašumi,
vsa lepa si in krasna kot kraljica,
vse moje bistvo k tebi hrepeni.

Ne joči, mati; sinko misli nate,
kot moliš ti za njega vse noči;
še bomo našli pot na srečne trate,
tudi za naš svoboda se rodi!

POMLAD

ŽIVLJENJE ŽGE

Ujet sem v molk topolov in neba,
neznana mi je pesem tujih ptic
in plamen v strasti razgorelih lic
mi ne ovija tihi hram srca.

Le včasih pljuskne v me kot val z morja .
neznana želja, — kot fazanov klic
v poletno noč, odeto v plašč meglic, —
in spet zamre v molk zmirjenih želja.

Pa vendar sem nemiren kot vulkan:
življenje žge, ljubezen se preliva,
kipi in vre kot sinji ocean.

Vse vre in kliče, hoče ven, na dan;
vsa moč, ki polna je je duša živa!
A jaz sem v mir topolov zakovan!

PESEM

Od morja prileteli so galebi,
prinesli so mi slani vonja voda
in tihi sen nezdramljenih želja.

Snežinke v molk zapredajo topole
in čez barake veter v dalj hiti;
sam sem in sanjam žar pomladnih dni.

Od morja prihiteli so galebi,
prinesli so mi slani vonj voda
in tihi sen nezdramljenih želja.

ZASNUBIL SEM

Zasnubil v snu sem zlatolaso srečo,
odel jo v jutra rožnat pajčolan,
z obrazom klonil v žametno ji dlan,
prižgal sem upanja, ljubezni svečo.

A sen mi z molkom usta je zaprl,
molče sem gledal ji v oči, molče;
a pelo, vpilo je srce, srce.
Željam sem duri na stežaj odpri.

In dvignile so se žarečih lic,
na mehkih krilih sinjega galeba,
drhte hitele k njej so preko neba,
kot jata prepodenih jerebic.

Zdaj me kot sinjih perutnic odmev
mehko poljublja njena dobra duša;
ob njej, — prej suha in požgana ruša —
v pomladnem soncu sem ozelenel.

VEČER JE

Večer je, večer . . .
In v meni je mir!

Ko ugaša sinjina,
ugašajo tvoje oči . . .

Ko vanje sem gledal,
bil v njih je večer . . .

Večer je, večer . . .
In v meni je — mir!

BELI MOLK

Beli molk šotorov vame strmi
in oljke srebrne šumijo.
Meni pa sredi srebrne noči
zlate želje se rodijo.

Beli molk šotorov vame strmi.
V daljavi trepečejo svetle luči.
Tamle pa tih, miren domek stoji,
za tistimlé oknom pa deklica spi . . .

Beli molk šotorov vame strmi
in oljke srebrne šumijo . . .
Meni pa sredi srebrne noči
zlate želje se rodijo!

POMLAD

Pomlad prišla je k nam smehljaje,
v srce nam siplje novih nad,
pregrinja s cvetjem oljčne gaje;
hej, spet sem veder fantič, mlad!

Spet v duši radost mi vasuje,
pozabljen davno je obup,
srce mi novo srečo kuje,
nocoj bi bil sladak še strup!

Ostani večno tu, pomlad!
Ostani, večno dragi svat!
Juhe! Pomlad gre čez gore!
Pomlad, pomlad! In jaz sem mlad!

NOVI ČAS

Sedaj mi je spomin kot trden most
viseč prek kalne vode naše dobe
in ko srce hiti čez njega slobe,
spet čista radost v njem je gost.

Saj sam ne vem, kje lepše je živeti:
tam, kjer še vedno zibel mi stoji,
tu, koder rožna sreča mi cveti,
ognjišča luč me greje in mi sveti.

Pijan sem sreče, ki mi polni grudi,
omamlja me bogastvo zlatih las,
da skoraj molil, prosil bi na glas:
„Gospod, preveč mi Tvoja roka nudi.“

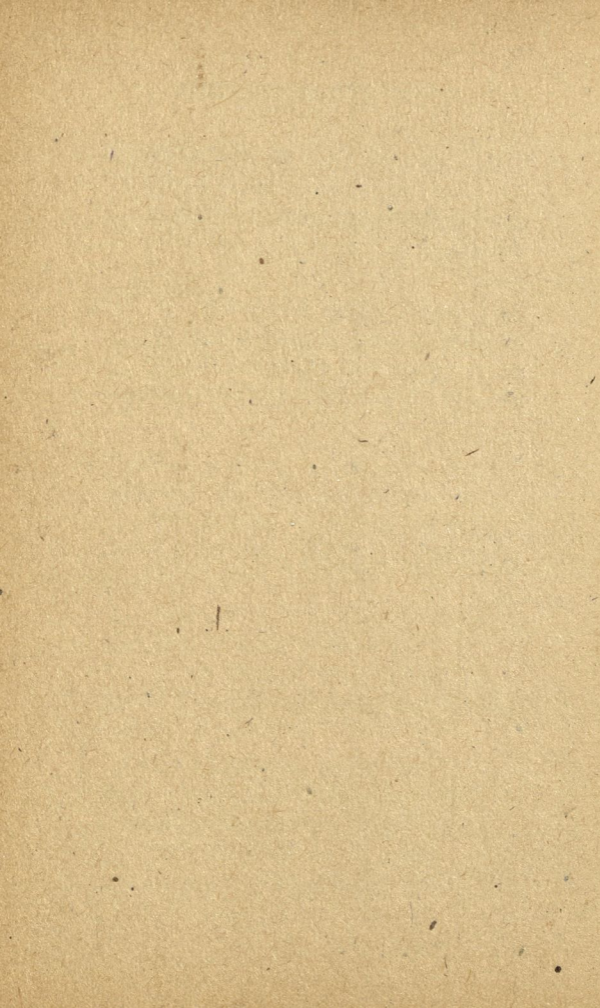
Pozabljam v sreči da sem le izgnanec,
da tujec miloščino mi deli;
vem le za zarjo novih, srečnih dni,
brezskrben sem, prešeren kot pijanec.

Še kadar spomnim se na daljni dom,
na sivo mater, ki težko me čaka,
je topla, mehka moja misel vsaka,
saj zdaj verujem: še jo videl bom.

V TEH TIHII VEČERII

V teh tihih večerih, ko vlažna megla
vse mesto in njive in barje prekrije,
ubiram si strune; mehko kot iz sna,
domača se pesem iz njih mi izviije . . .

Pa pojem o vsem, kar nekda j je bilo,
in revna se soba zazdi mi palača,
na ramo nasloni dekle mi glavo,
mē s tihim poljubom za pesem poplača . . .

STRTE PERUTI

KOT IKARUS

Kot Ikarus si dvigal se v višave,
stremel si k soncu, viru vse toplote,
željan svobode in resnice prave,
hotel si k Njemu, Stvarniku lepote!

Ves lep, svetel si plul v oblake srečne,
a ko najbližje si bil soncu, Bogu,
začul si nemi klic trobente večne —
in zdaj si tam, v tišine božje logu . . .

Ko te svetloba večna je oblila,
kot Ikarusu vosek se je stopil,
teža telesna te je zapustila.

Prost zemskih brig za vedno si se vtopil
v nebeško vodo, ki te je umila,
da si ves čist pred božje lice stopil.

IN ŠEL SEM S TABO

In šel sem s tabo na poslednjo pot,
na tihi grob, skopan v črno zemljo.
Takrat so zajokala še nebesa,
teman oblak prekril je sonce svetlo
in je jokalo in molilo z mano,
molčala je le trda, črna cesta . . .

Prišepala iz tujega je mesta
hripava vsa, ubita pesem z vóna;
kakor berač mrmraje je prosila:
„Za mrtve vse, za rajnega Antona. . .“

O, šel bi, snel bi zvon s tečaja,
ga zavihtel, zagnal v morja globino,
saj tam - pri nas - še v joku zvon odtaja
krog srca smrtni led in bolečino.

Ne čujem pesmi, ne zvonov slovenskih.
Tu trda, brez mehkode se ponuja,
razbija v srcu, ki se krči, poka,
saj tebe je prekrila zemlja tuja!

Če bi kipar bil, z dletom grenkih misli,
z bolestjo v srcu zdolbel bi tri kipe
iz mehkega lesa domače lipe:
Bolest, Ljubezen in Potrte Nade, —
postavil bi na tvojo jih gomilo
in stal bi večno j a z na tvojem grobu!

PRIJATELJU

Prijatelj mrtvi, če ti je hladno,
na polju, tam pod tujimi gorami,
povej, izrul bi si srce gorko,
prinesel ga s tresočimi rokami,
da te bo grelo, da ti bo toplo.

Obdaja zlato te pšenično morje,
že kliče ga prihodnje žetve glas,
a meni bolečina dušo orje:
saj bil si kakor klen pšenični klas
in več bi dal nam kot vse zlato morje.

K molitvi večni sem ti sklenil prste,
zatisnil sem ugasle ti oči —
in mrzli te prekril pokrov je krste . . .
O, da bi mogel biti tam, kjer ti,
da stopil bi še jaz v Njegove vrste.

Prijatelj mrtvi, v meni bodeš živ
vse dni do konca, koderkoli hodim.
Vkoval te v dušo mi je jek kladiv,
s teboj v srcu brez miru zdaj blodim
po sivih cestah, v mrak požetih njiv . . .

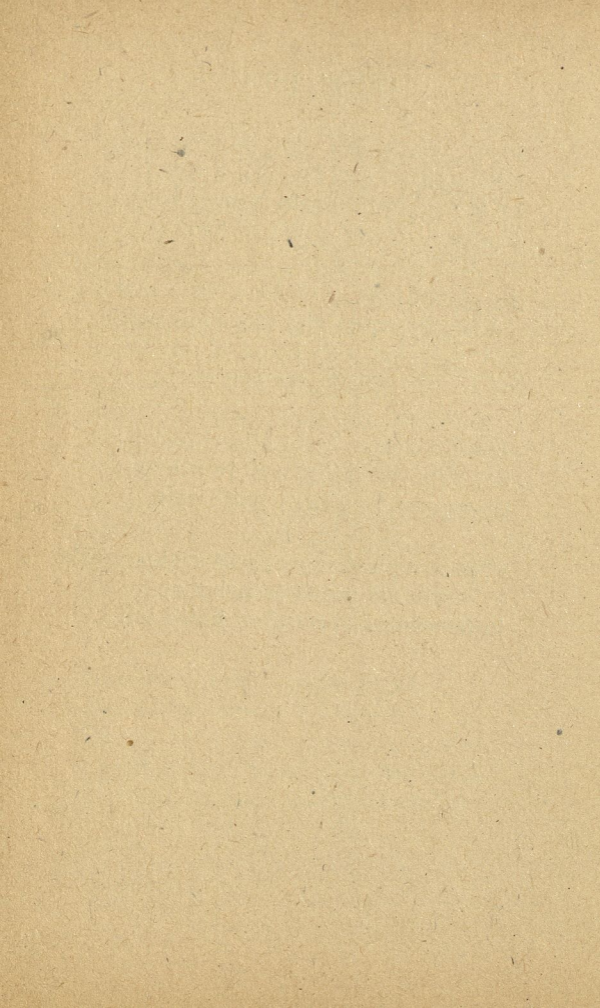
PRIŠEL BOM

Prišel bom k tebi spet, po srcu brat,
pokleknil na šesedlo bom gomilo,
prižgal rumeno svečo bom v rokah
in prosil mir in pokoj za tvoj prah.

In grebel bom v to črno, črno prst,
- kjer tuje vode zdaj tvoj prah pojijo, -
kot v kresni noči kopal bi zaklad,
da bi telo obudil, tempelj nad.

A pač ne vem, če bi bilo ti lažje!
Saj vem, da težka tuja je gomila,
da hrepeniš po prsti naših tal;

a jaz sem mračen svat sred svatbe vražje,
ki vanjo me usoda je pahnila,
in hrepenim — po prsti naših tal!

RAZPOTJA

NOKTURNO

Že kasno je, vendar še nisem zaspal,
prisluškujem pesmi dežja ob barake
in štejem v noč gluho toneče korake,
ah, zadnji goldinar za vino bi dal.

Še v srcu in duši je sama tema,
breznadna me želja po domu prevzema,
po mehki svetlobi, toploti plamena,
ki v dalnjem ognjišču vesel plapola.

Le dež in jesen se smejita v obraz
in v vetru se šotor bolešno napenja,
a moja se senca vsa sključena vzpenja;
počasi, počasi kaplja v večnost čas . . .

SPOMINI

Kadar nebo poljublja
poslednji žarki zlati,
takrat se spomnim nate — mati!

A ko srce ogreje se
v ognju pesmi vroče,
ti stopiš pred oči mi — oče!

Zvečer, ko polja kopljejo
se v južnem soncu pestra,
pred sabo vidim tebe — sestra!

Ko najbolj grenka je zame
pelina, žolca časa,
te v duhu vidim, zemlja naša!

A kadar gledam ko klasje
srp ostri kruto žanje,
na mrtve mislim, molim zanje.

Ko iz domov požganih spe
do mene krik nesrečni,
le Ti srce pomiriš, Večni!

V MRAKU

Tiho pada mrak med oljke,
v srcu mojem radost vstaja,
mehka pesem se poraja,
kot nasmeh domaće zemlje.

Bredel v noć bom, mesećino
v koš iz protja bom nastregel,
iskre vrance bom zapregel
in zapeljal v domovino.

S srebrom zemljo bom posipal,
prst poljubljal v nemi sreći,
molil v duši hrepeneći
davno zabljeno molitev.

Tiho pada mrak med oljke,
v srcu mojem radost vstaja,
mehka pesem se poraja,
kot nasmeh domaće zemlje.

ZEMLJI

O zemlja, skoraj sem pozabil nate;
tujina grenka mi zastruplja kri,
razbija sanje fantovskih noči,
zapira me v neplodne, suhe trate.

Odpusti zemlja, če trohnim v tujini,
ko moral bi orati tvojo prst, —
saj sem še mlad, ves čil in zdrav in čvrst,
čeprav trpim, umiram v bolečini.

Ne bo izpila mi krvi tujina!
Nekoč se vrnil bom s teh tujih trat
in šel ledino trdih src orat,
da spet boš vstala, moja domovina!

MOJ DOM

Odtrgal me z mračno je silo vihar,
kot vel list z domaće dežele drevesa
in pahnil v temo me strupenih prevar,
da videl ne bom več domačega lesa ...

A ni mi iztrgal iz prsi srca!
Živelo bo tudi na tuji poljani;
ne bom se uklonil pod težo sveta!
Zaman vaši kriki, pohotni gavrani!

Ne boj se, ne boš mi umrlo, srce,
naj gavran si krila mrtvaška razpenja!
Glej, beli labodi do tebe hite!

Moj dom je povsod - in nikjer se ne jenja!
A kadar na tujem kosti mi strohne:
vem, novo življenje iz njih se začinja!

MESEČINA

Glej, bleda mesečina
v valove morske lije! —
A njena srebrnina
ranila dušo mi je.

Saj morja šepetanje
šepeće mi o zarji
dni lepših, ki sem vanje
verjel, — Bog jih obvarji!

Vse preč je, — Mesec plove
nad mačeho — tujino;
motor na cesti rjove,
zdaj sestro mi edino...

NEKOČ

Ko smo vtonili v prvi mrak,
spustili se po vinskem bregu,
omahovali v južnem snegu,
postal sem v sebi ves mehak;

in duša moja je slutila:
ta hip vsa žalost bo odšla
in jaz vesela bom, svetla
kot ob potoku bajna vila...

Nekje zavriskal je otrok
in z vriskom duša se je zlila;
bolest se v meni je zlomila
in bil kot prej sem, mlad, visok.

Ah, daleč vinske so gorice;
vsi tu smo, le otroka ni,
da bi zavriskal sred noči,
razvil obroč bodeče žice!

Morda pa še otrok molči,
morda so dušo mu ubili,
ga z vinom tujih trt opili;
moj Bog, moj Bog, če res molči!

PODOBA MOJE DOBE

HREPENENJE

Ah, kdaj bom kot topol, visok in mogočen
in z vrhom bom segal tja v jasno nebo,
s sokovi resnice, življenja natočen,
pognal korenine globoko v zemljo?

In nudil bom senco in srečo ljudem,
ki v mrzlo tujino jih žene življenje
in z vetrom šumljal jim o domu in vsem,
kar zanje že davno je le hrepenenje...

In dal jim bom polna prgišča zlata,
ki sonce v večerih obilo ga sipa
in zadnjič z vrhovi dreves se igra,
ko z dalnjih bregov mrak v doline pritipa.

Ah, dal jim bom dušo, življenje, srce,
pozdravil jih s toplo, domačo besedo;
ko bodo odšli éez viharno morje,
z molitvijo spremil bom žalostno éredo.

Da, ko bom kot topol, visok in mogočen
in z vrhom bom segal tja v jasno nebo,
s sokovi resnice, življenja natočen,
bom nudil tolažbo ljudem, ki gredo...

TAKRAT

Prišla bo tudi k nam cvetna pomlad;
vrnili bomo se iz zemlje tuje,
polegli spet na mah domačih trat,
kjer preko hribov beli dan vasuje.

A v naših srcih spet bo rajal svet,
kristalno čist, kot jutra na planinah
in pesem, slajša kakor ajdov cvet,
donela po zelenih bo dolinah.

In zemlja vsa svetla bo in vesela,
kot da bi sonce praznovalo god
in gnezda bodo pesmi svatske pela,
veselje bo prevzelo dom in rod.

To bo takrat, ko bodo srca čista,
iz njih za vselej ves prepir pregnan;
ko bomo v duše spet sprejeli Krista,
takrat stopili bomo res — na dan!

JAZ BEGAM

Jaz begam, o moj Bog, in brez miru,
brez sreće v duši blodim za Teboj,
kaj mar mi je življenja ćar, opoj;
brez vonja je, brez smotra in daru.

V veselem hrupu tih sem samotar,
željan sem pesmi vrbove piščali
in sredi sonca išćem sveće žar,
ki davni so spomini ga prižgali...

A će srce se z mirom mi pobrati,
nevabljen gost se v njemu prebudi
in tiho, sveto hrepenenje: mati, —
kot sol na rani peće in skeli...

PODOBA MOJE DOBE

Zdaj sem dozorel v ognju in bridkosti,
spoznal sem trajno ničevost sveta,
zato verujem zdaj samo v duha
in iščem smrti, da mu dam - prostosti...

Razbile so se zdaj še zadnje sanje,
celo predsmrtne slutnje so odšle;
v obzorja groze moj korak zdaj spe,
poslednje lepe misli veter žanje...

Tako grem jaz, podoba svoje dobe,
brez cilja v noč sovraštva in strasti;
srce mi v revnih prsih ledeni
in gazim, o moj Bog, čez same grobe...

POPOTNIK

Zapustil davno zemljo sem domačo,
podal se preko morja v tuji svet
in zdaj sem beden in od vseh preklet
in tujec reže grenko mi pogačo.

Edino siva, pusta, pusta cesta,
ki v mrzle dalje moj korak pelja,
v obzorja bede, revščine, gorja,
edino ta ostala mi je zvesta.

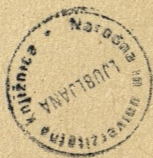
In ko bom spet odprl tuja vrata,
v jeziku tujem zamrmral pozdrav,
težko mi bo, kakor ob smrti brata.

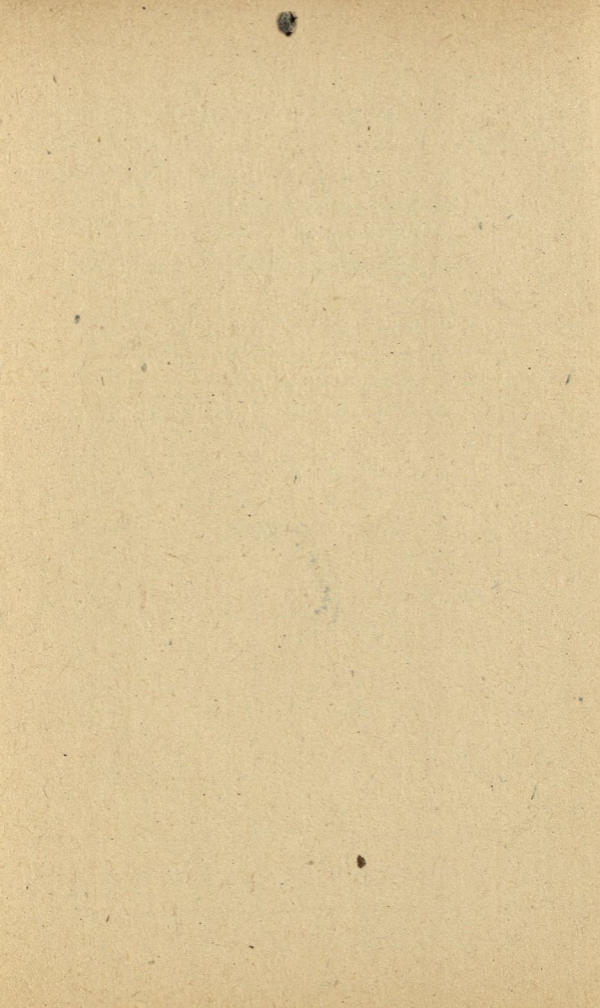
A ko bom šel, se v duhu bom podal
nate, domača, mehka, sončna trata
in pod cvetočo češnjo v mir zaspal.

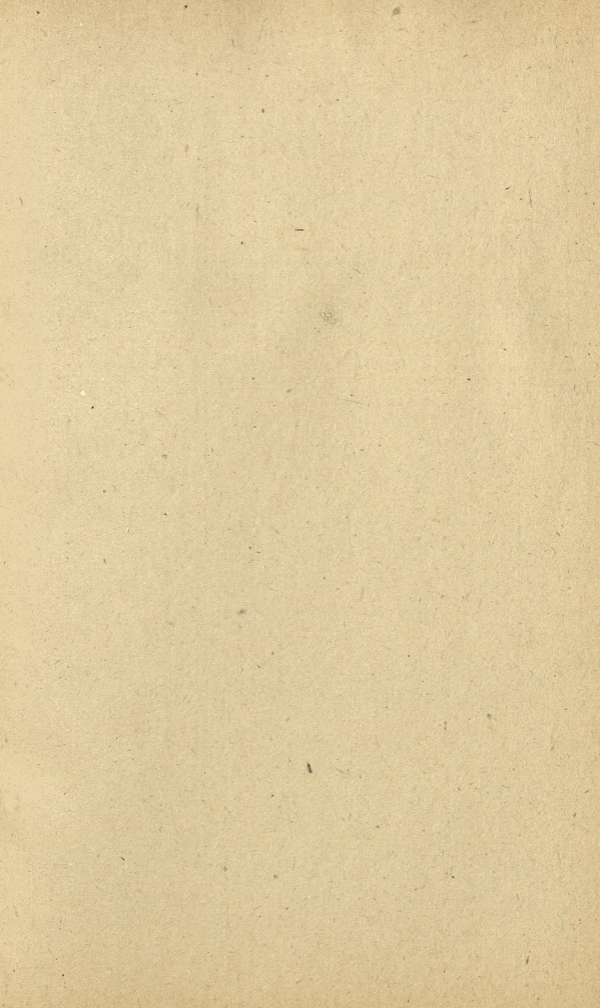
BREZE NA BARJU

Ko sončni žarek jih obšine,
se bele breze zableste,
mehke se misli v meni prebude
in spomnim se predrage domovine.

A pride zopet črn oblak
in breze v barju potemne,
a meni misli zaihte,
še bolj je truden moj korak...

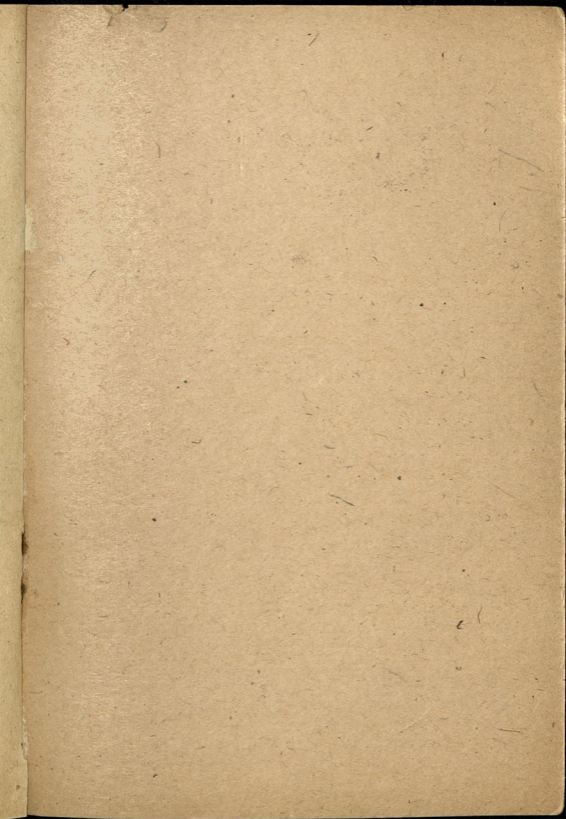

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIZNICA

CORISS

00000252650

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

D 0 557 182

COBISS S